

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Γ' και Δ' τάξη του Δ.Σ. Βουνοπλαγιάς
2016-2017

Τι προσφέρει το δάσος

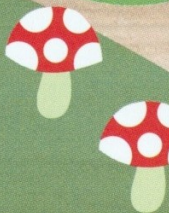
- Τροφή για τους ανθρώπους και τα ζώα
- Ξυλεία
- Παράγει οξυγόνο
- Προστατεύει το περιβάλλον από τη ρύπανση, απορροφώντας τη σκόνη, το διοξείδιο του άνθρακα
- Δροσιά το καλοκαίρι, προστασία απ' το πολύ κρύο του χειμώνα
- Συμβάλλει στη ρύθμιση του κύκλου του νερού και στην ποιότητά του
- Συγκρατεί το νερό της βροχής και δημιουργεί πηγές.
- Προστατεύει από τους ανέμους

Καλλιστώ
περιβαλλοντική οργάνωση
για την άγρια ζωή και τη φύση
www.callisto.gr

Μαθαίνοντας για τα ζώα του δάσους

Αρκούδα

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Οι πρώτες αρκούδες εμφανίστηκαν πολύ πολύ παλιά στη γη, στα βάθη του Μειόκαινου, δηλαδή εδώ και 25 - 30 εκατομμύρια χρόνια. Το επιστημονικό όνομα της καφέ αρκούδας είναι *Ursus arctos*.

Είμαι το μεγαλύτερο θηλαστικό στα ελληνικά δάση. Ζω περίπου 20 με 25 χρόνια. Είμαι έξυπνη και δεν το λέω μόνο εγώ αλλά και όλοι όσοι με γνωρίζουν. Ακούω και μυρίζω πολύ καλά, ακόμη και σε μεγάλες αποστάσεις. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό μου είναι το περπάτημά μου, γιατί περπατάω με ολόκληρο το πέλμα μου και επίσης σε κάθε μου βήμα μετακινώ και τα δύο πόδια της ίδιας πλευράς. Είμαι δηλαδή πλαγιοβαδιστική.

Μεγαλώνοντας, εμείς οι αρκούδες, γινόμαστε πολύ μεγάλα ζώα. Οι θηλυκές αρκούδες μπορεί να φτάσουν τα 150 κιλά και οι αρσενικές τα 280. Μπορεί να πιστεύετε πως με αυτόν τον σωματότυπο δε μπορώ να τρέξω, αλλά εγώ τρέχω μέχρι και 60 χλμ. την ώρα και μπορώ να σκαρφαλώσω πολύ γρήγορα στα δέντρα. Έχω περίπου 40 - 42 δόντια και μου αρέσει να τρώω κυρίως φρούτα και χόρτα και λιγότερο κρέας.

Εκεί που μένω έχει πολλά άγρια βατόμουρα, φράουλες, κορόμπλα, κεράσια, μήλα, αχλάδια και άλλες νοστιμιές. Αχ, μου άνοιξε η όρεξη! Μου αρέσει βέβαια και το μέλι, αλλά αυτό μάλλον το ξέρετε ήδη.

Γενικά είμαι μοναχικό ζώο... Δεν μου αρέσει πολύ η παρέα. Το χειμώνα ψάχνω φωλιά για να κοιμηθώ. Τον ύπνο μου, εσείς οι άνθρωποι τον ονομάσατε χειμέριο λήθαργο. Κατά τη διάρκεια του χειμερινού μου ύπνου γεννάω μάλιστα και τα μωρά μου, συνήθως 1-3 αρκουδάκια. Όταν γεννιούνται, είναι πολύ μικρά, μόνο 300-500 γραμμάρια, όσο μια μικρή παλάμη. Εξαρτώνται από μένα για να τα ταϊζω, ώσπου να βγούμε από τη φωλιά και να τα μάθω να βρίσκουν μόνα τους την τροφή.

Αυτό που φοβάμαι στα δάση που μένω, είναι οι φωτιές που καταστρέφουν το σπίτι μου, οι καινούργιοι, μεγάλοι δρόμοι που εμποδίζουν τις μετακινήσεις μου, οι άνθρωποι που με ξυπνάνε το χειμώνα και με τρομάζουν ή εκείνοι που θέλουν να με σκοτώσουν.

”

Λύκος

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Ο λύκος είναι ένα πολύ ικανό ζώο, που έχει προσαρμοστεί σε πολύ διαφορετικά περιβάλλοντα, από τις παγωμένες, αρκτικές περιοχές, ως την έρημο. Έχει επίσης μάθει να επιβιώνει κοντά στον άνθρωπο και τις δραστηριότητές του.

/// Αν θέλετε να μάθετε κάτι για εμένα, πρέπει να σας γνωρίσω πρώτα την οικογένειά μου, που ονομάζεται αγέλη. Εγώ και η αγέλη μου έχουμε πάντα τη δική μας περιοχή. Εκεί μένουμε, εκεί κυνηγάμε για το φαγητό μας, εκεί γεννάμε και μεγαλώνουμε τα μικρά μας. Γι' αυτό και την προστατεύουμε από άλλες αγέλες.

Ζω περίπου 10 περιπετειώδη χρόνια. Μου αρέσει να επικοινωνώ με τους άλλους λύκους, με φωνές και άλλους ήχους, αλλά και με κινήσεις της ουράς ή μυρωδιές που αφήνω στο μέρος μου.

Έτσι, μπορούμε να επικοινωνούμε μεταξύ μας χωρίς να μας ακούτε εσείς. Έχω βλέπετε πολύ καλή όσφρηση για να επικοινωνώ, για να βρίσκω το φαγητό μου και για να αποφεύγω τους εχθρούς μου.

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για μένα είναι οι άνθρωποι. Όλοι έχετε ακούσει ιστορίες για τον κακό λύκο που έφαγε τη γιαγιά και κυνήγησε την Κοκκινοκουφίτσα, που προσπάθησε να φάει τα τρία γουρουνάκια κ.λπ. Πρέπει, βλέπετε, να κυνηγάω για το φαγητό μου, αλλά ποτέ μου δεν πειράζω τους ανθρώπους, αφού τους φοβάμαι πολύ. Το ξέρετε όμως κι εσείς: είναι να μη σου βγει το όνομα! //

Αγριόγατα

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Η αγριόγατα είναι στενή συγγενής της κοινής γάτας, παρ' όλο αυτά είναι πολύ πιο άγρια και πολύ δύσκολο να εξημερώνεται.

Δεν ξέρετε πολλά για εμένα γιατί προσπαθώ να αποφύγω την επαφή μαζί σας. Μην το παίρνετε στραβά, απλά γενικά είμαι μοναχικό ζώο και δεν πλησιάζω τον κόσμο. Σίγουρα έχετε δει γάτες, αλλά εγώ διαφέρω! Έχω λίγο μεγαλύτερο σώμα από τη γάτα που ξέρετε. Η ουρά μου είναι φαρδιά, σχετικά κοντή, φουντωτή και με χαρακτηριστικούς μαύρους κύκλους.

Ζω σε πυκνά δάση με αραιά ξέφωτα. Εκεί κυνηγάω ποντίκια και άλλα μικρά ζώακια, ενώ καμιά φορά μπορεί να πιάσω και κανέναν λαγό ή κάποιο πουλί. Μου αρέσουν βέβαια και τα χόρτα και τα φρούτα. Όταν είναι να γεννήσω κρύβομαι καλά, ώστε να είμαι σίγουρη για την ασφάλεια των μωρών μου. Η περιοχή μου είναι πολύ σημαντική κι αν κάποιος προσπαθήσει να μου την πάρει γίνομαι μαχητική. Για εμένα, οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι είναι οι φωτιές, η έντονη υλοτομία, η πολύ φασαρία, ή η ρύπανση που καταστρέφει τα δάση που μένω. Ανησυχώ επίσης αν θα συνεχίζω να βρίσκω αρκετή τροφή.

Αγριόγιδο

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Το αγριόγιδο είναι ένα από τα πιο σπάνια και απειλούμενα ζώα στη βαλκανική χερσόνησο και την Ελλάδα.

Το επιστημονικό του όνομα είναι *Rupicapra rupicapra balcanica*. Παρά το όνομά του, δεν συγγενεύει τόσο με τα ήμερα κατσίκια ή το κρητικό αγριοκάτσικο (κρι-κρι), αλλή με τις αντιλόπες των μακρινών χωρών της Ασίας και της Αφρικής.

Το σπίτι μου βρίσκεται ψηλά, στα μεγαλύτερα και πιο ήσυχια βουνά της χώρας όπως είναι η Βόρεια Πίνδος, ο Όλυμπος, η οροσειρά της Ροδόπης και το Πίνοβο. Μου αρέσει βλέπετε να περπατώ και να ισορροπώ ακόμα και στα πιο απόκρημνα βράχια.

Δεν θα με συναντήσετε λοιπόν εύκολα, αλλά ίσως μπορέσετε να με δείτε κάποτε από μακριά, κοιτώντας ψηλά προς τις κορυφές.

Ζω 15 με 20 χρόνια και το βάρος μου φτάνει από 28 έως 45 κιλά. Είμαι φυτοφάγο ζώο και τρέφομαι κυρίως με χορτάρι.

Δεν φοβάμαι τόσο τους φυσικούς μου εχθρούς, όπως τον λύκο, αφού δύσκολα μπορούν να με κυνηγήσουν στα μέρη που ζω. Φοβάμαι πολύ όμως τους ανθρώπους που με κυνηγούν με πυροβόλα όπλα, παρότι απαγορεύεται, αφού προστατεύομαι από το νόμο. Με φοβίζει ακόμη η καταστροφή των περιοχών που μένω, η αλόγιστη φασαρία και τα έργα πάνω στα βουνά.

Λύγκας

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Ο λύγκας είναι ένα μεγάλο αιλουροειδές, μικρότερο αηλιά συγγενικό με τα λιοντάρια των βουνών. Ξεχωρίζει από τις δύο μικρές φούντες από τρίχες πάνω στα όρθια αυτιά του. Σήμερα θεωρείται το πιο σπάνιο σαρκοφάγο θηλαστικό της Ευρώπης. Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια παραμένει μάλλον άφαντος και βρίσκουμε πια ελάχιστα ίχνη της παρουσίας του στην Πίνδο και τη Ροδόπη.

Με φωνάζουν «φαντομά» των ελληνικών βουνών. Όχι άδικα: κανείς σας πια δεν ξέρει σίγουρα αν μένω ακόμα εδώ ή όχι. Ξέρετε, παλιά ζούσα στα περισσότερα βουνά της Βόρειας Ελλάδας. Ήσυχος κυνηγούσα κυρίως τη νύχτα πουλιά, λαγούς ή μερικές φορές μεγαλύτερα ζώα.

Οι τσομπάνηδες μάλιστα με σέβονταν, ακόμη κι αν τους έκλεβα πότε πότε κανένα ζώο, αφού πίστευαν ότι η κραυγή μου έδιωχνε τους λύκους μακριά από τα κοπάδια τους.

Το επιστημονικό όνομα μου το επιστημονικό είναι *Lynx lynx* αλλά μπορεί να με ακούσετε και ως «ρήσο», σε μερικά χωριά μπορεί να με λένε ακόμα έτσι. Είμαι μοναχικό ζώο, σκαρφαλώνω γρήγορα στα δέντρα, μπορώ να κάνω μεγάλα άλματα και τρέχω πολύ γρήγορα.

Με τον καιρό όμως, η ζωή στα βουνά έγινε όλο και πιο δύσκολη για εμένα. Η τροφή μου ολοένα και λιγότευε και οι άνθρωποι με κυνήγησαν για να με διώξουν. Κρυβόμουν όλο και πιο βαθιά, ώσπου κανείς πια δεν μπορούσε να με βρει. Στις διπλανές χώρες, τα κατάφερα κάπως καλύτερα και εκεί μένω ακόμα. Τώρα θα ήθελα πολύ να βρεθώ ξανά στην Ελλάδα. Εσείς, με θέλετε όμως;

”

Ποιμενικός Σκύλος

ΓΝΩΡΙΖΑΤΕ ΟΤΙ

Ο ελληνικός ποιμενικός σκύλος είναι γνωστός από την αρχαιότητα, συντροφεύοντας τους τσοπάνους και τα κοπάδια τους και προστατεύοντάς τους από τις επιθέσεις των λύκων και των άηλων σαρκοφάγων. Παρόμοιες ράτσες έχουν κι οι βοσκοί στις διπλανές μας βαλκανικές χώρες.

▼ Δεν είμαι ζώο του δάσους, αλλά λόγω εργασίας, ζω σε αυτό μαζί με τα κοπάδια που φυλάω για να μην υπάρχουν ζημιές από τα άγρια ζώα. Και πιστέψτε με, δεν το λέω επειδή είμαι εγώ, αλλά είμαι πολύ καλός στη δουλειά μου.

Τα αφεντικά μου λένε πως είμαι γενναίος, πιστός και δυνατός και ότι ο ρόλος μου συμβάλλει στο να γίνει καλύτερη η σχέση μεταξύ ανθρώπου και άγριων ζώων.

Μερικοί με φωνάζουν και τσομπανόσκυλο. Είμαι μεγάλο σκυλί και ζω έως και 16 χρόνια. Έχω πολύ αναπτυγμένη ακοή, όραση και όσφρηση και είμαι πολύ ανθεκτικός στις κακουχίες. Είμαι φύλακας και άγρυπνος φρουρός των κοπαδιών και πολύτιμος βοηθός του βοσκού.

Μπορεί λοιπόν να μην φοβάμαι το λύκο ή την αρκούδα, φοβάμαι όμως τους κακούς ανθρώπους. Τον τελευταίο καιρό, πολλοί από εμάς έχουν χάσει τη ζωή τους από φόδες, δηλητηριασμένα δολώματα δηλαδή, τα οποία βάζουν κάποιοι για να «καθαρίσουν» υποτίθεται την περιοχή από άγρια ζώα και σκυλιά.

Δεν είναι άδικο; //

Τα δέντρα του δάσους

Το έλατο

Πεύκο

Σκλήθρα

Κουκουναριά

Ξεραγκαθιά

Βελανιδιά

Καστανιά

Δρυς

Κυπαρίσσι

Πλατάνι

Οξιά

Σφενδάμι

Κέδρος

Βελανιδιά

Βελανιδιά

Έλατο

Έλατο

Έλατο

Καστανιά

Καστανιά

Κέδρος

Κουκουναριά

Κυπαρίσσι

Οξιά

Πεύκο

Πλατάνι

Πλατανόφυλλο

Σκλήθρα

Σφένδαμος

Οι κίνδυνοι που απειλούν το δάσος

Φωτιά

Οι κακές κατασκευές έργων υποδομής

Οι ρίψεις σκουπιδιών

Η ληστρική υλοτομία

Η ατμοσφαιρική ρύπανση

Η φωτιά

Μια σπίθα αρκεί να καταστρέψει ένα δάσος. Και όταν καταστρέφεται το δάσος, καταστρέφεται όχι μόνο ένας τεράστιος πλούτος, αλλά και η ίδια η ζωή του ανθρώπου, ο αέρας που αναπνέει, η ομορφιά που βλέπει, η γαλήνη και η ισορροπία της ζωής του. Είναι απίστευτο, πόσα μπορούν να χαθούν, όταν χάνεται ένα δάσος.

Αιτίες που προκαλούν τη φωτιά

- Κάψιμο ξερών χόρτων, καλαμιών κ.α.
- Κάψιμο Θάμνων για τη διευκόλυνση της βοσκής
- Εγκατάλειψη φωτιάς
- Αναμμένα τσιγάρα η σπύρτα
- Κάψιμο σκουπιδιών
- Σπινθήρες από μηχανήματα
- Εμπρησμοί
- Κεραυνοί
- Γυαλιά

Άλλοι κίνδυνοι που απειλούν τα δάση

- Οι κακές κατασκευές έργων υποδομής
- Οι ρίψεις σκουπιδιών
- Η ληστρική υλοτομία
- Η ατμοσφαιρική ρύπανση

